

[Lasse Budtz]

den har gjort medlemmer af VS og SF og radikale og andre nervøse, har den gjort mange medlemmer af socialdemokratiet nervøse. Jeg vil henlede opmærksomheden på en udtalelse, jeg blev afæsket af Information, umiddelbart efter at præsidenten havde udtalt sig, som vi nu ved han gjorde. Der sagde jeg, at jeg var sikker på, at sætningen, som den var refereret, ville blive ændret af det amerikanske udenrigsministerium i løbet af ganske kort tid. Det blev den også.

Jeg tror ikke, der kan være tvivl om, at den begrænsede europæiske atomvåbenkrigs muligheder eksisterer ikke. Jeg kan ikke forestille mig, hvordan man skulle slippe af sted med det. Jeg tror, det er ret væsentligt og vigtigt, at det bliver fastslået over for amerikanerne, at sådan er der i hvert fald ganske mange i Europa der mener. Det er f.eks. en af de ting, jeg mener man kan fremhæve i den Vest-Vest-debat, jeg efterlyste på et tidligere tidspunkt.

Hr. Steen Folke var også inde på spørgsmålet om, hvorvidt man blot uden at spørge sig for f.eks. i en krisesituation kan flyve atomvåben ind i Danmark som følge af den aftale, der er lavet. Dertil vil jeg gerne sige, så det ikke bliver misforstået, selv om det allerede er kommenteret fra denne talerstol, at efter socialdemokratiets mening kan dette under ingen omstændigheder lade sig gøre, for det ville være en klar overtrædelse af de internationale traktater. Der kan kun ankomme atomvåben – hvis vi holder os til traktaterne – til dansk område, hvis den danske regering har sagt god for det eller har spurgt efter dem. Det er klart, at traktater altid kan overtrædes, men vi har tillid til NATO-samarbejdet og er overbevist om, at man ikke overtræder NATO-samarbejdets traktater og aftaler.

Hr. Gert Petersen var inde på, at man udmærket godt kunne tænke sig, at de nordiske lande eller endog Danmark ensidigt tog initiativet til etablering af en nordisk atomvåbenfri zone. Jeg vil gerne sige, at Danmark kan under alle omstændigheder ikke selv tage initiativet til at erklære Norden som en atomvåbenfri zone, men vi har haft talrige kontakter med vores socialdemokratiske broderpartier i de nordiske lande og de andre nordiske regeringer, og her er der under ingen omstændigheder for øjeblikket en situation, hvor man blot vil tage initiativet, bl.a.

fordi der ikke er fuldstændig enighed mellem de nordiske lande om formen. Man vil meget, meget gerne fortsætte undersøgelserne, og man vil meget, meget gerne forsøge at efterspore, hvad det egentlig var, Bresjnev sagde. Men noget ensidigt nordisk initiativ på dette tidspunkt kan der ikke blive tale om. Undersøgelserne må fortsætte.

Fru Hanne Engberg stillede et overordentlig relevant spørgsmål. Som svar vil jeg for det første henvise til det, udenrigsministeren allerede har sagt, da han citerede sig selv. For det andet vil jeg sige, at i mange amerikanske kredse, især i militære kredse, har man sagt, at de vestlige TNF-våben under alle omstændigheder, ligegyldig hvordan de kommende forhandlinger forløber, måtte være en strategisk nødvendighed. Den opfattelse har vi ikke. Her er allerede en klar europæisk-amerikansk skillelinje.

Regeringen – som jeg ikke kan tale for – og socialdemokratiet ligedan har masser af gange udtalt sig imod en konfrontationspolitik, som ville hindre en fortsat Øst-Vest-dialog. Vi mener, den bør bringes ned på et lavere plan. Her er der en anden divergens i opfattelsen.

Vi mener, at der skal forhandles, at enhver forhandlingsmulighed skal udnyttes. Vi erkender, som jeg sagde tidligere, at en invasion i Polen kan være yderst alvorlig og hindre forhandling, men at vi skal benytte enhver forhandling, er vi ikke et sekund i tvivl om.

Endelig vil jeg sige, at der naturligvis på hele det område, som hedder u-landspolitikken, er klare divergenser mellem de vesteuropæiske lande som blok og Amerika, men divergenserne er endnu større, hvis vi går østpå, for Østlandene vil som bekendt overhovedet intet yde reelt i en uforpligtende u-landspolitik. Det vil alle vesteuropæiske lande gerne – men væsentligt mere, også som blok, end Amerika vil. Her er der også en divergens.

Til sidst blot dette til hr. Palle Simonsen: jeg synes, han skulle lade SNU, som det sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg hedder, få lov at arbejde i fred. Lad os nu vente og se, hvad man kommer til – også i forbindelse med undersøgelserne af muligheden for etablering af en nordisk atomvåbenfri zone i en større europæisk sammenhæng. Jeg synes ikke, vi kan lade dette arbejde væ-